

Dr. Öğr. Üyesi Ayşe ŞAHİN

Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi

**ANONİM ŞİRKETLERİN
BÖLÜNMESİNDE YÖNETİM
KURULUNUN GÖREV VE
SORUMLULUĞU
(TTK m.193)**

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
KISALTMALAR.....	XXIII
GİRİŞ.....	1

I. BÖLÜM KURAMSAL OLARAK BÖLÜNME

I. BÖLÜNMENİN AMACI ve UYGULANMA ALANI.....	9
A. Bölünmenin Amacı.....	9
1. Malvarlığının veya İşletmenin Devri Amacı.....	11
2. Şirket Faaliyetlerinin Yapılandırılması.....	12
a. Sadeleşme ya da Uzmanlaşma Amacı	12
b. Faaliyetlerin Farklı Şirketler Çatısı Altında Yapılandırılması Amacı	13
3. Grubun Yapılandırılması; İştirak Kurma Amacı.....	14
4. Mirasçılar, Kişi Birlikleri ya da Uyuşmazlık İçindeki Pay Sahipleri Arasında Paylaşım.....	15
5. Finansal Durumun İyileştirilmesi Amacı: İyileştirme Amaçlı Bölünme.....	16
B. Bölünmenin Uygulanma Alanı	16
1. İradi Olmayan Bölünmeler	16
a. Rekabet Kurulunun Yapısal Tedbirlere Karar Verme Yetkisi	16
b. Haklı Sebep Fesih Davasında Mahkemenin Bölünmeye Karar Vermesi	17
2. İşlemler Zincirinde Bir İşlem Basamağı Teşkil Etmesi.....	18

3. Pay Sahipleri ve Potansiyel Yatırımcılar Açısından Avantajları.....	19
4. Bölünmelerin Kurumsal Yönetim ve Sürdürülebilirliğe Katkıları	20
II. BÖLÜNMENİN KAVRAMSAL OLARAK ELE ALINMASI	21
A. Bölünme Türleri.....	21
1. Tam Bölünme ve Kısmi Bölünme.....	21
a. Ayrımın Hukuki ve İşletmesel Açından Önemi	21
b. İştirak Modeliyle Kısmi Bölünme.....	23
2. Devralma Şeklinde Bölünme ve Yeni Kuruluş Şeklinde Bölünme	25
3. Ortaklara Tahsis Edilen Payların Oranı Kistasına Göre.....	27
a. Oranların Korunduğu Bölünme	27
b. Oranların Korunmadığı Bölünme	28
B. Bölünmeye Hakim Olan İlkeler ve Bölünmenin Tanımı	31
1. Malvarlığı Devri Teşkil Etmesi	31
2. Kısmi Külli Halefiyet İlkesi	32
3. Tasfiyesiz İnfisah	34
4. Yeniden Yapılandırma İşlemi Niteliği	35
5. Bölünmenin Tanımı	36
C. Bölünme İşlemine İlişkin Düzenlemeler.....	36
III. BİRLEŞMEYE ÖZGÜ BAZI KONULARIN BÖLÜNMEDE UYGULANMA OLANAĞI	40
A. Kolaylaştırılmış Usulde Bölünmenin Düzenlenmemiş Olması ...	40
B. Sermaye Kaybı Olan veya Borca Batık Durumdaki Anonim Ortaklıkların Bölünmesi.....	45
C. Tasfiye Halindeki Bir Şirketin Bölünmesi.....	47
D. Ayrılma Akçesi.....	49
1. Pay Sahibinin TTK m.141/1 Anlamında Ayrılması	50
2. Pay Sahibinin TTK m.141/2 Anlamında Ayrılması	53

3. Pay Sahibinin Asimetrik Bölünme Yoluyla Bölünen Şirketten Ayrılması	53
--	----

II. BÖLÜM

YÖNETİM KURULUNUN BÖLÜNME İLE İLGİLİ GÖREV ve YÜKÜMLÜLÜKLERİ

I. YENİDEN YAPILANDIRMA İŞLEMLERİNDE KANUNUN SİSTEMATİĞİ.....	55
A. Yeniden Yapılandırma İşlemlerinde Kanunun Sistematiği.....	55
B. Taraf Şirketler Arasında Eş Zamanlılık Sorunu.....	57
II. GENEL KURUL ile YÖNETİM ORGANI ARASINDA GÖREV VE YETKİ PAYLAŞIMI.....	58
A. Genel Kurul ve Yönetim Kurulu Arasında Yeniden Yapılandırmalara Özgü Yetki Dağılımı	58
B. Yönetim Organının Yetkileri ve Sorumluluğun Hukuki Temeli...62	
III. YÖNETİM KURULUNUN BÖLÜNME İLE İLGİLİ GÖREV, YETKİ ve YÜKÜMLÜLÜKLERİ.....	64
A. Görev, Yetki ve Yükümlülüklerin Önemi	64
B. TTK'da Öngörülen Görev ve Yükümlülükler	64
C. Yönetim Organı.....	66
IV. MÜZAKERE SÜRECİ ve HAZIRLIK İŞLEMLERİ	67
A. Müzakere Süreci.....	67
1. Taraf Şirketlerin Karşılıklı Yükümlülükleri	67
2. Müzakerelerde Yönetim Kurulunun Yükümlülükleri	69
a. Özen ve Sadakat Borcu	69
b. Bilgi Verme ve Gizlilik Yükümlülüğü.....	70
B. Niyet Mektubu	72
C. Due Diligence İncelemesi	73
V. TTK'DA ÖNGÖRÜLEN GÖREV VE YÜKÜMLÜLÜKLER.....	76
A. Ortak Görev ve Yükümlülükler.....	76

1. Ara Bilanço Çıkarılması.....	76
2. Yönetim Kurulunun Karar Alması ve Sözleşmenin Akdedilmesi	81
a. Sözleşmenin Akdedilmesi Kararı.....	81
b. Üst Yönetim Kapsamında Stratejik Karar Niteliği	83
c. Sözleşmenin Hazırlanması	84
d. Sözleşmenin İmzalanması	86
e. Genel Kurul Onayı ve Bağlayıcı Etkisi.....	87
3. Bölünme Sözleşmesi veya Bölünme Planı	90
a. Bölünme Sözleşmesinin Özellikleri ve Önemi	90
b. Bölünmenin Tarafları, Sözleşme ve Planının Ayrılması ..	92
c. Bölünmenin Tek Taraflı ya da En az İki Taraflı Olmasının Hukuki Önemi: Sözleşmenin Değiştirilmesi, Plana Bağlı Hukuki Riskler	94
d. Sözleşme Kayıtlarının Nitelikleri Yönünden Ayrılması ..	96
e. Sözleşme ile İlgili Yükümlülük İhlalleri ve Yaptırımları	100
aa. Sözleşme Kayıtlarında Eksiklik Halinde Yaptırım ..	100
bb. İrade Sakatlıkları.....	102
f. Bölünme Sözleşmesinin ve Planının Zorunlu Asgari İçeriği.....	103
aa. Bölünmeye Katılan Şirketlerin Ticaret Unvanları, Merkezleri ve Türleri	105
bb. Aktif ve Pasif Malvarlığı	106
i. Malvarlığı Unsurlarının Gösterilme Şekli	109
ii. Sözleşmede Tahsisi Yapılmayan Malvarlığı Unsurları (TTK m.168)	111
iii. Aktif ve Pasifi Oluşturan Değerlerin Bir Bütün Olarak Devredilmesi Sorunu.....	114
iv. Sözleşmelerin Geçişi	120
cc. Ortaklık Pay ve Hakları ve Yönetim Kurulunun Pay ve Hakların Korunması ile İlgili Yükümlülükleri	132
i. Ortaklık Pay ve Hakları.....	132

---

ii. Yönetim Kurulunun Pay ve Hakların Korunması ile İlgili Yükümlülükleri.....	135
4. Bölünme Raporunun Hazırlanması.....	137
a. Düzenleme Yetkisi	137
b. Raporun İçeriği, Yeniden Yapılandırma Davaları ve Sorumluluk ile İlişkisi	138
5. İnceleme Hakkı Tanınması, Bilgi Alma Hakkı ve İşlem Denetimi, Özel Denetim ile Bağlantısı.....	142
a. İnceleme Hakkı	142
b. Bölünmenin Denetimi	146
6. Alacaklılara Çağrı ve Teminat Yükümlülüğü	149
a. Çağrı (TTK m.174)	151
b. Alacakların Teminat Altına Alınması (TTK m.175)	153
c. Teminat ile İlgili Yükümlülüklerin İhlali Durumunda Sorumluluk.....	154
aa. Teminat Konusundaki Uyuşmazlıklar ve Sorumluluk.....	154
bb. Tasarrufun İptali?.....	156
cc. Genel Kurul Kararının Hükümsüzlüğü	158
d. Alacaklılar Koruması ile İlgili Ara Sonuç	160
7. Malvarlığında Önemli Değişikliklere Bağlı Yükümlülükler. 161	
a. Düzenlemenin Amacı.....	161
b. Düzenlemenin Temelindeki Nedenler	162
c. Önemli Değişikliklerin Meydana Gelmesine Bağlı Sonuçlar	163
aa. Malvarlığında Önemli Değişiklik Kavramı ve Yönetim Kurulunun Önemli Değişikliği Belirlemesi.....	163
bb. Yönetim Kurulu Üyelerinin Bildirim Yükümlülüğü 167	
i. Genel Kurula Bildirim.....	168
ii. Diğer Şirketlerin Yönetim Organlarına Bildirim	169

cc. Yönetim Organlarının Bölünme Sözleşmesinin Akıbetini Belirlemesi.....	170
dd. TTK m.150 Hükmüne Aykırılığın Yaptırımları.....	174
8. Genel Kurulun Toplantıya Çağırılması ve Bölünmenin Genel Kurul Onayına Sunulması.....	177
9. İzin Başvuruları ve Rekabet Kurulu'na Bildirim.....	182
10. Tescil ve İlan.....	187
a. Tescil ile İlgili Gereklilikler.....	187
b. Tescile Bağlı Hukuki Sonuçlar ve Tescilde Sıra.....	189
aa. Kurucu Etki.....	189
bb. Bölünmenin Hangi Şirketin Tescili ile Hüküm Doğuracağı Sorunu.....	191
cc. Tescilde Sıra.....	192
B. Taraflara Göre Farklılaşan Görev ve Yükümlülükler.....	195
1. Bölünen Şirket Yönetim Organının Yükümlülükleri.....	195
a. Kısmi Bölünmede Sermaye Azaltılması.....	195
b. Sermaye Kaybı İçindeki ya da Borca Batık Durumdaki Şirketin Bölünmesi.....	202
c. Yeni Kurulan Şirket ile İlgili Görev ve Yükümlülükler... 204	
aa. Yeni Kurulacak Şirketin Yönetim Kurulunun Yapılandırılması.....	205
bb. Yeni Kurulan Şirkette Meydana Gelen Zararlardan Bölünen Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Sorumluluğu.....	209
i. Topluluk Oluşturmayan Şirketler.....	209
ii. Şirketler Topluluğu İçindeki Bölünmeler.....	215
2. Devralan Şirket Yönetim Organının Yükümlülükleri.....	216
a. Sermaye Artırımı ile İlgili Yükümlülükler.....	216
aa. Artırıma İlişkin Genel Özellikler.....	216
bb. Rüçhan Haklarının Kaldırılması Hakkında Ayrı Karar Alınması Sorunu.....	221

cc. TTK m.163/2 Kapsamında Uygulanmayacak Hükümler.....	227
b. İlgili Sicil Müdürlüklerine Başvuru	232
c. Devralınan Paylara İlişkin Yükümlülükler.....	237
aa. Envanterde Yer Alan Paylar/Pay Senetleri için Pay Defterine Kayıt Talebi	237
bb. Hamiline Yazılı Pay Senetlerinin Merkezi Kayıt Kuruluşuna Bildirimi.....	242
cc. Yeni Çıkarılan Hamiline Yazılı Pay Senetleri için MKK'ya Bildirim.....	244
dd. TTK m.198 Gereğince Sermaye Şirketine Bildirim	244

III. BÖLÜM

YENİDEN YAPILANDIRMA

SORUMLULUĞU

I. SORUMLULUĞA İLİŞKİN GENEL ÖZELLİKLER.....	247
A. TTK m.553 vd.'daki Genel Hükümler ile Bağlantı.....	247
B. TTK m.193/1 ve 3'teki Saklı Tutmanın ve Kıyas Yoluyla Uygulanmanın Anlamı.....	250
1. Saklı Tutma	250
2. Kıyas Yoluyla Uygulanma.....	251
C. TTK m.193 Düzenlemesine Gerek Olup Olmadığı Sorunu	252
D. Davanın Konu Bakımından Uygulanma Alanı.....	255
E. Mevzuatın Birleşme Kanunu m.108 ve AB Yönergesi	256
II. SORUMLULUĞUN HUKUKİ NİTELİĞİ.....	257
A. Sorumlular Yönünden Sorumluluğun Niteliği.....	257
B. Sorumluluğun Konu ve Kapsam İtibariyle Niteliği: İşlem Sorumluluğu	261
III. SORUMLULUĞUN UNSURLARI.....	262
A. Görev veya Yükümlülüklerin İhlali.....	263

1. Yükümlülük İhlalinin Sorumluluğun Şartı Olup Olmadığı Sorunu	263
2. Görev ya da Yükümlülük İhlali Kavramları.....	267
3. Hangi Yükümlülüklerin İhlali?	270
4. Özen ve Sadakat Borcunun İhlali, Eşit İşlem İlkesine Aykırlık.....	275
5. İşletmesel Karar Kuralının (<i>Business Judgement Rule</i> İlkesinin) Yeniden Yapılandırma Sorumluluğunda Uygulanması	279
B. Kusur	282
1. Kusur Kavramı.....	282
2. Kusuru İspat Yükü ve Sorumluluğun Kaynağı	284
C. Zarar	292
1. Genel Olarak.....	292
2. Bölünme Kapsamında Doğrudan Zarar ve Dolaylı Zarar Kavramı ve Örnekleri.....	293
3. Zararın İspatı ve Hesaplanması.....	294
4. Tazminatın Belirlenmesi.....	295
D. Uygun İliyet Bağı	296
IV. DAVAYI AÇABİLECEK KİŞİLER	299
A. Genel Olarak.....	299
B. Bölünmeye Katılan Şirketler.....	300
1. Bölünmenin Türlerine Göre.....	300
2. Genel Kurul Kararı	301
C. Pay Sahipleri.....	302
1. Dolaylı Zarar	303
a. Genel Olarak.....	303
b. Dolaylı Zarar Davasının Arz Ettiği Güçlükler ve Dezavantajlar	306
2. Doğrudan zarar.....	308
a. Federal Mahkemenin Doğrudan Zarar Davasını Kısıtlayıcı Yaklaşımı	309

---

b. Türk Hukukunda Doğrudan Zarar Konusunda Yaklaşım	312
D. Alacaklılar	314
1. Şirketler Hukukunda ve Yeniden Yapılandırmalar Hukukunda Alacaklıların Korunması	315
2. Dolaylı Zarar	317
3. Doğrudan zarar	319
E. Çalışanlar	321
V. SORUMLULAR	322
A. İşleme Herhangi Bir Şekilde Katılan Kavramı	322
B. Sorumluların İşlem Tarafı Şirketler Bakımından Ortak Düzenlenmiş Olması	323
C. Yönetim Organı Üyeleri	323
1. Bölünen Şirket Yönetim Kurulu Üyeleri ve Devralan Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Sorumluluğu Ayrımı	324
2. Görevi Sona Eren Üyelerin Sorumluluğu	325
3. Tüzel Kişi Yönetim Kurulu Üyelerinin Sorumluluğu	326
D. Yöneticiler	327
1. Yönetici Kavramı	327
2. Görev ve Yetkilerin Devri ve Dağılımı	328
3. TTK m.367/1'e Göre Görev ve Yetki Devrinin Sorumluluğa Etkisi	329
4. TTK m.366/2 Anlamında Görev Dağılımının Sorumluluğa Etkisi	331
E. Pay Sahipleri	335
F. Fiili Organ	336
G. Şirket Çalışanları, Danışman vb. Şirket Dışından Üçüncü Kişiler	339
1. Yardımcı Olarak İşleme Katılanlar, Şirket Çalışanları	340
2. Danışman vb. Şirket Dışından Üçüncü Kişiler	341
3. Noter, Ticaret Sicil Müdürlüğü vb. Kişiler	347
H. Tasfiye Memurları, Kayyım	348

I. Kurucular.....	349
1. Yeni Kuruluşlu Bölünmede Kurucu Sorumluluğu.....	349
2. Kurucu Sıfatı.....	350
3. Sermaye Artırımında Sorumluluk.....	354
J. Denetçiler.....	356
K. Çapraz sorumluluk.....	357
L. İşlemin Tarafı Olan Tüzel Kişilerin Sorumluluğu.....	361
M. Hâkim Şirketin (Teşebbüsün) Sorumluluğu.....	362
1. Hâkim Şirketin Bölünmeye Taraf Olması.....	362
2. Bağlı Şirketin Bölünmeye Taraf Olması.....	363
a. Hâkim Teşebbüsün ya da Hâkim Şirketin Sorumluluğu.....	363
b. Bağlı Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Sorumluluğu..	367
VI. DAVALININ SAVUNMA OLANAKLARI.....	368
A. Zamanaşımı.....	368
1. Genel Olarak.....	368
2. TTK m.193/3'te TTK m.560 (İBK m.760) Hükmünün Saklı Tutulmuş Olması.....	369
3. İsviçre Hukukunda İBK m.760 (TTK 560)'ta Öngörülen Değişiklikler.....	370
4. İki Yıllık Zamanaşımı Süresi.....	371
5. Beş Yıllık Zamanaşımı Süresi.....	375
6. Ceza Zamanaşımı.....	381
B. İbra.....	382
1. Şirketler Hukukunda İbra.....	382
2. Yeniden Yapılandırma Sorumluluğunda İbra.....	384
a. TTK m.558/2'nin Uygulanması ve Açık İbra Kararı Alınıp Alınamayacağı Sorunu.....	385
aa. TTK m.558/2'nin Kıyasen Uygulanması.....	385
bb. Açık İbra Kararı.....	388

b.	Örtülü İbraya ilişkin TTK m.424'ün Uygulanıp Uygulanmayacağı Sorunu	390
c.	Genel Kurul Onayının İbra Sonucunu Doğurup Doğurmadığı Sorunu	392
aa.	Öğretideki Görüşler	392
bb.	Şirketin Dava Hakkına İlişkin Görüşümüz	394
cc.	Pay Sahibinin Dava Hakkı ve Çelişkili Davranış Konusunda Görüşümüz	396
d.	Yeniden Yapılandırmalarda İbranın Kişi Yönünden Kapsamı	400
e.	İbraya İtiraza ilişkin TTK m.559'un Uygulanması.....	401
C.	Zarar Görenin Rızası: Genel Kurul Onayının Sorumluluğa Etkisi	402
D.	Yetki Devri.....	405
E.	Üçüncü Kişinin, Diğer Sorumluların Kusuru	409
F.	Diğer Def'i ve İtirazlar	410
1.	Konu ve Nitelik Bakımından Savunma Olanakları	410
2.	İleri Sürülebilmeleri Bakımından Savunma Olanakları	412
VII.	TESELSÜLE İLİŞKİN ÖZELLİKLER	413
A.	Farklılaştırılmış Teselsül Esası	413
B.	Mahkemenin Esasa İlişkin İncelemede Teselsülün Farklılaştırılması, Sorumluluk Tavanının Belirlenmesi	414
VIII.	ÖZEL SORUMLULUK DÜZENLEMELERİ İLE KARŞILAŞTIRILMASI	418
A.	TTK m.549 Gereğince Belgelerin ve Beyanların Kanuna Aykırı Olması	419
1.	Yeniden Yapılandırma Sorumluluğundan Ayrılan Özellikleri	419
a.	Amaç ve Sorumluluk Nedenleri	420
b.	Sorumlular Çevresi	421
c.	Davayı Açabilecek Kişiler	422
2.	Hangi Hükmün Öncelikle Uygulanacağı Sorunu	422

B. TTK m.551 Gereğince Değer Biçilmesinde Yolsuzluk	425
IX. DİĞER YENİDEN YAPILANDIRMA DAVALARI VE ÖZEL SORUMLULUK DAVASI ARASINDAKİ BAĞLANTI	425
A. Ortaklık Pay ve Haklarının İncelenmesi (Denkleştirme) Davası	426
1. Denkleştirme Davası ile Özel Sorumluluk Davasının Karşılaştırılması.....	426
2. Davalar Arasındaki Bağlantı.....	427
B. İptal Davası.....	430
1. İptal Davasının Özellikleri.....	430
2. Davalar Arasındaki Bağlantı.....	431
C. Bekletici Mesele	434
SONUÇ	435
KAYNAKÇA.....	441